

Du och jag: tillsammans när vi läser

Emma Bergström

Leg psykolog

Doktorand

190410

Föräldrarnas bidrag i lässtunden....

...när barnet är liten:

- Väljer böcker
- Väljer var och när
- Föräldern läser boken
- Gränser i lässtunden för barnet

...när barnet blir lite äldre:

- Barnet kan initiera läsning
- Föräldern som läser och presenterar boken
- Föräldern skapar läsmiljön

Vi är ju två i lässtunden – minst!

Barnets bidrag - Barnets Temperament

Barnets beteende – hur de reagerar på upplevelser och händelser

Barnets emotioner – hur de uttrycker och reglerar sina emotioner

Barnet uppvisar individuella skillnader vad gäller:

- Irritabilitet
- Upprördhet
- Positiva affekter
- Social förmåga
- Uppmärksamhetsförmåga
- Uthållighet
- Distraherbarhet
- Känslighet
- Närmande/fjärmande tendenser

Temperamentstyper (om man nu ska kategorisera?) -Fox, Kagan mfl

- **Flexibelt** : reglerad, jämt humör, anpassar sig lätt, lågintensiv
- **Ängslig**: anpassar sig långsamt, lätt för att dra sig undan
- **Framåt**: aktiv, ojämnt humör med snabba känsloutlösningar, distraherbar, känslig

Temperament och personlighet - pratar vi om samma sak?

Vissa tänker att temperament är grunden för personlighet.

Big 5 – openness, consciousness, extraversion, agreeableness, neuroticism

Och tillsammans...

- ... samspel och samarbete
- ... mentalisering – föräldrarnas förmåga att förstå barnets inre upplevelser.
- ...föräldern behöver anpassa sig till barnet – Goodness of fit

Relationen förälder-barn i lässtunden

Adriana Bus et al. (1988, 1992)

- Förälder och barn som har utvecklat en följsam relation och gott samspel mellan varandra läser oftare tillsammans. Föräldern har en mer interaktiv, uppmuntrande och berikad lässtund för sitt barn.
- Föräldrar och barn som inte hittat en lyhörd relation läser mindre tillsammans och de har mer svårigheter i lässituationen.

Epistemisk Tillit/Epistemic Trust

<https://www.youtube.com/watch?v=ZBeEOkwLToM&list=PLWRywRCJ0uwxEI9793yOjeMyXvIKlZJGn&index=1>

Tillit till den som har något att lära ut!

Det gäller föräldern, men det handlar även om dig i ditt yrke.

När det blir svårt i lästunden

Föräldrarnas svårigheter att anpassa sig efter barnets utvecklingsnivå, intresse och temperament, mm. Då kan lästunden bli till en dragkamp.

Svårigheter att erbjuda en god lästund kan då bli stressande för föräldern.

Vad svarar vi på föräldrafrågor när de är i dragkamp?

Trygga föräldern. Var med föräldern i känsla – mentalisera!

Fråga vem barnet är? Aktivt, intresserat, aldrig still, tuggar på böcker..... Vad kan det innebära för lässtunden?

Fråga föräldern när det fungerar bra – gör mer av det som fungerar mindre av dragkampen.

Mer?

Tack för att ni har lyssnat!

Böcker använda i studien:

Jag fick ju förfrågan om vilka böcker jag använder mig av i studien och jag lovade att detta skulle skickas ut. Eftersom jag bara har gjort hälften av mina interventioner är inte alla böcker valda än.

Men de jag har är:

Lilla Pussboken av Kenneth Andersson

Muuu, säger kon av Dick Bruna

Ellen och Olle leker av Catharina Kruusval

Titta här av Anna Ribbing

Leka ute av av Marin Salto

Totto Tittut av Emma Virke

Lnu.se